

NYTTIGE ADRESSER

Geologisk Museum
Øster Voldgade 5-7, 1350 København K
www.geologiskmuseum.dk
(med bl.a. adresser på stenklubber)

Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse,
Ø. Voldgade 10, 1350 København K. www.geus.dk

Geologisk Institut, København
Øster Voldgade 10, 1350 København K
www.geol.ku.dk

Geologisk Institut, Århus
C.F. Møllers Allé 120, 8000 Århus C
www.geo.au.dk

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53, 2100 København Ø
www.skovognatur.dk

Dansk Amatørgeologisk Union (DAGU)
www.dagu.dk

Geologiportalen
www.geologi.dk
(med mange adresser til hjemmesider)

ET UDVALG AF GODE BØGER M.M.

Geologisk set. Beskriver de nationale geologiske interesseområder. Seks bind: Det nordlige Jylland, Det mellemste Jylland, Det sydlige Jylland, Fyn og Øerne, Den sjællandske øgruppe (udk. 2006) samt Bornholm. Pris pr. bind ca. 200 kr.

Fossiliensammeln in Südkandinavien, af Palle Gravesen, beskriver geologiske lokaliteter med hovedvægten lagt på fossiler. Pris ca. 270 kr.

Gyldendals guide til danske fossiler, af Jørn Waneck, behandler samme emne på dansk, men mere kortfattet. Pris ca. 150 kr.

Sten i det danske landskab, af Per Smed, beskriver de sten, der er ført til Danmark med istidens gletschere. Pris ca. 240 kr.

Mineralernes verden, af Ole Johnsen, beskriver 500 forskellige mineraler. Pris ca. 350 kr.

Sten i farver, af Erik Schou Jensen, fortæller generelt om geologi med stenene som udgangspunkt. Pris ca. 170 kr.

En bog, redigeret af Gunnar Larsen og udgivet af Gyldendal, giver en grundig indføring i Danmarks geologiske historie. Titlen er endnu ikke fastlagt. Udk. 2006.

Tidsskrifterne **Varv**, www.varv.dk, **Geologisk Nyt**, www.geologisknyt.dk, og **Geoviden**, www.geocenter.dk, bringer mange artikler om Danmarks geologi

www.naturnet.dk og www.friluftskortet.dk indeholder beskrivelser af geologiske lokaliteter over hele landet.

GEOLOGI ER FOR ALLE

Geologi er videnskaben om Jordens opbygning og udvikling og om livet på Jorden gennem mere end 4 milliarder år.

Det er spændende at beskæftige sig med geologi. I denne folder kan du læse om, hvordan du kommer i gang. Du får en liste over gode populær-videnskabelige bøger, især om Danmarks geologi. Du får at vide, hvilke regler der gælder for færdsel i naturen og for indsamling af mineraler, forsteninger og andre geologiske materialer. Du får adresser på museer og andre institutioner, der beskæftiger sig med geologi. Endelig får du hjælp til at komme i kontakt med andre, der har geologi som hobby.

BØRUP

GEOLOGI I DANMARK

Det danske landskab er hovedsageligt formet af gletschere og smeltevand i slutningen af den sidste istid for 15.000 til 25.000 år siden. Istidens aflejringer kan ses i kystklinter og grusgrave, hvor man kan få et indblik i, hvordan vores land, som det ser ud i dag, er blevet til. Man kan også samle nogle af de mange sten, som isen bragte til hertil fra Norge, Sverige og Østersøens bund.

I andre kystklinter kan man se meget ældre aflejringer, f.eks. moléret på Fur og Mors, der for ca. 55 mio. år siden blev dannet på bunden af datidens Nordsø. Et andet eksempel er skrivekridtet, der bl.a. findes i Stevns Klint og Møns Klint. Det har en alder på 65-70 mio. år. I de fleste af aflejringerne kan man finde forstenede dyr og planter.

De ældste, tilgængelige aflejringer i Danmark har en alder på helt op til 550 mio. år og findes på Bornholm. De ligger delvis hen over et grundfjeld af gnejs og granit, som er endnu ældre, omkring 1 1/2 mia. år. Grundfjeldet viser, hvordan materiale fra undergrundens dybere dele, som har været udsat for høje tryk og temperaturer, kan se ud, bl.a. med smukke mineraler.

Alle, der er interesserede i naturen, kan frit og på egen hånd besøge et utal af geologiske lokaliteter for at skabe sig en større eller mindre samling af sten, mineraler eller fossiler, eller blot for at få et indblik i vort lands geologiske fortid.

Der er mange stenklubber, hvor man kan møde andre med samme interesse, få hjælp til at bestemme sine fund, høre foredrag og tage med på ture. I klubberne kan man også være med til at lave udstillinger på biblioteker eller til at pleje en geologisk lokalitet, f.eks. en forladt lergrav, der er ved at gro til.

HVOR MÅ MAN FÆRDES – OG SAMLE?

De fleste spændende fund bliver gjort på stranden og i råstofgrave.

På stranden og andre kyststrækninger op til den sammenhængende egentlige landvegetation er det tilladt at færdes til fods og gøre kortvarige ophold på alle tider af døgnet. Ophold skal ske mere end 50 m fra beboelse.

I praksis vil man næppe møde indvendinger, hvis man samler ind med måde. Spørg for en sikkerheds skyld ejeren, hvis indsamlingen sker oven for selve stranden.

I råstofgrave skal man altid have ejerens tilladelse til at færdes og samle ind. Vær forsigtig! Det kan være farligt at stå under en stejlvæg, især hvis der har været gravet for nylig.

Læs i øvrigt de samleretiske regler på Dansk Amatørgeologisk Unions hjemmeside.

DANEKRÆ

Danekræ er de sjældne og særligt værdifulde geologiske fund. Danekræ tilhører staten og skal indleveres til Geologisk Museum eller et af landets øvrige naturhistoriske museer.

Indtil nu er det næsten udelukkende forstener, der er blevet godkendt som danekræ. For finderens kan det naturligvis være vanskeligt at afgøre, om f.eks. en forstenet søstjerne nu også skal indleveres. Derfor er man altid velkommen til at henvende sig til museerne med sine fund og få dem undersøgt. I sidste ende er det et fagkyndigt udvalg på Geologisk Museum, der tager stilling til, om et fund skal godkendes som danekræ. Finderen får udbetalt en godtgørelse.

De fleste danekræ er blevet godkendt på grund af deres videnskabelige betydning. De har givet ny viden, f.eks. om dyrenes og planternes udviklingshistorie eller om udbredelsen af de enkelte arter og slægter i fortiden. Mange danekræ er også gode udstillingsstykker – enkelte er endda først og fremmest blevet godkendt på grund af deres udstillingsmæssige værdi.

